

Een ontvullende vergelijking

1 april 2003

Nu de *blitzkrieg* op Bagdad voorlopig werd opgeschort, rekenen de Amerikaanse planners erop dat het regime van Saddam Hoessein op de knieën zal gedwongen worden dank zij een langdurig en systematisch bombardement van de elite-eenheden van het Iraakse leger ten zuiden van de hoofdstad. Deze tactiek moet zowel de gevechtskracht als het moreel van de Iraakse militairen breken. Zelfs als zij zich niet zouden overgeven, murw door dagen- of wekenlange bombardementen, dan zullen zij alvast dermate verzwakt zijn dat zij geen tegenpartij meer zullen vormen voor de oprukkende Amerikaanse eenheden.

Maar wat als die gok niet lukt ? De oorlog in Kosovo, twee jaar geleden, biedt een weinig hoopgevende vergelijking.

[Bren tot hier]

De afgelopen dagen is herhaaldelijk verwezen naar de Kosovo-oorlog van 1999 om te illustreren hoe een langdurig bombardement een tegenstander op de knieën kan dwingen. Na wekenlange luchtaanvallen op de Servische troepen in Kosovo was hun weerstand gebroken, accepteerde de Servische leider Milosevic zijn nederlaag en trok hij zich terug uit Kosovo. Dat is echter grotendeels een vertekening van wat toen echt gebeurd is.

Toen de NAVO aan haar bombardementen op de Servische eenheden in Kosovo begon, was het aanvankelijk ook ieders verwachting dat deze slechts enkele dagen zouden duren. Het werden uiteindelijk zeven weken. Belangrijker was echter dat het Servische leger zich vervolgens opvallend zelfverzekerd uit Kosovo terugtrok. Daar was ook reden toe. Achteraf is gebleken dat die bombardementscampagne veel minder effect heeft gesorteerd dan aanvankelijk gedacht en beweerd was. Vaste doelen waren weliswaar grotendeels uitgeschakeld, maar inzake mobiele doelen viel de score heel wat minder gunstig uit. Een definitieve berekening van het effect van de wekenlange bombardementen op de slagkracht van het Servische leger zal wellicht nooit echt volledig zijn. Maar wat wel algemeen erkend wordt, is dat zowel het aantal slachtoffers onder de Servische militairen als het aantal uitgeschakelde tanks, veldartilleriestuks en pantservoertuigen veel lager lagen dan door de NAVO-woordvoerders was beweerd. De materiële vernietiging van het Servische leger was zelfs zo weinig omvangrijk dat binnen NAVO de vraag werd gesteld waarom Servië eigenlijk de overeenkomst had ondertekend.

Het antwoord op die vraag is vrij simpel: niet door militair geweld, maar door een diplomatiek compromis, dat voor alle partijen gunstig was. De NAVO-lidstaten verkregen het vertrek van de Servische troepen uit Kosovo, Rusland een centrale rol voor de Verenigde Naties en Milosevic de belofte dat Kosovo onder Servische soevereiniteit zou blijven ressorteren.

Als de vergelijking wordt gemaakt met wat vandaag gebeurt in Irak, dan moet dit tot enige voorzichtigheid aanzetten. Reeds meer dan een week worden de divisies van de Republikeinse Garde dag na dag bestookt, vooral de al-Medina divisie ten zuiden van Bagdad. Het tempo van de luchtaanvallen is historisch hoog. Amerikaanse woordvoerders beweren dat de gevechtskracht van deze divisie uur na uur, dag na dag achteruit gaat. Sommigen spreken reeds van een halvering van de gevechtskracht van al-Medina.

Maar toch klinken de Iraakse woordvoerders van hun kant nog steeds bijzonder zelfverzekerd, net zoals de Servische woordvoerders destijds. De Iraakse planners hebben ongetwijfeld lessen getrokken uit hun vernederende nederlaag in 1991 en uit de Servische camouflagetechnieken in Kosovo. Eenheden van de Republikeinse Garde blijken zich nog steeds te kunnen verplaatsen, ondanks de aanhoudende bombardementen. De divisies ten zuiden van Bagdad werden versterkt met eenheden afkomstig uit Tikrit, op 150 km ten noorden van de hoofdstad. Anoniem verklaren Amerikaanse officieren dat de gevechtssterkte van al-Medina daardoor in werkelijkheid rond de 70 procent kan gehandhaafd worden. Andere bronnen zeggen dan weer dat het tempo van de operaties niet oneindig kan volgehouden worden, omwille van de uitputting van de piloten, het onderhoud van de toestellen en het dreigende tekort aan beschikbare munitie.

Het is onmogelijk om definitieve conclusies te trekken uit wat voorafgaat. Niemand kan met enige zekerheid zeggen of de Amerikaanse woordvoerders het bij het rechte einde hebben of zich (willen) vergissen, net zoals hun voorgangers in Kosovo. Als dat laatste het geval zou zijn, dan is het einde van de oorlog nog niet in zicht.